

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Invățământul religiei în școala primară

Sf. Sinod în sesiunea ultimă s'a ocupat din nou cu programa analitică a învățământului religios în școala primară, precum și de lipsa manualelor didactice anume alcătuite în acest scop. După deliberări, s'a hotărât a se interveni la Ministerul Educației Naționale pentru a se ține seama de avizul Sf. Sinod la alcătuirea programelor analitice care privesc învățământul religios și pentru a se aproba ca Biserica să-și poată avea manualele ei pentru învățământul religios.

Hotărârile sunt bune, dar ducerea lor la îndeplinire se poate trăgăna.

Cea mai bună metodă practică, merită a preveni schimbările anuale în programa analitică a învățământului din școala primară și în alcătuirea manualelor de religie, este stabilirea unei programe analitice definitive și unanim acceptate de membri Sf. Sinod pentru învățământul religios în școala primară. Biserica să-și aibe programul ei dela care să nu se abată cu una cu două.

Trebue să recunoaștem că zelul reformatorilor a schimbat prea des programa analitică și Sf. Sinod a acceptat prea ușor modificările pe care ei le-au adus învățământului religios. Confesiunile minoritare își au programe și manuale de care nimeni nu se atinge. Li se recunoaște și în privința aceasta o deplină autonomie.

Având în vedere aceste constatări și luând în considerare că Biserica trebue să-și aibe programele și manualele ei didactice, câțiva catiheți din Arad, încă de astă iarnă, au format un comitet pentru redactarea unei programe analitice a învățământului religios în școala primară și a manualelor necesare, ca să suplinească lacunele evidente și prea numeroase pe care le are catehizația.

Programa este gata. Ea a obținut aprobarea P. S. S. Episcopului Andrei și din toamnă se va pune în aplicare, cel puțin în Eparhia Aradului. La redactarea ei s'a ținut seama de următoarele două principii:

1. *Inlăturarea „istorioarelor morale”* din cuprinsul lecțiilor de religie și înlocuirea lor cu istorioare religioase. Avem în Sfânta Scriptură destule istorisiri care pot înlocui poveștile, cu netăgăduit mai mult succes pedagogic. Istorioarele morale au o mulțime de inconveniente, dintre care amintim câteva: a) cele mai multe

sunt povești, deci nu pot avea rol strict pedagogic; b) personajii lor nu au numiri definitive; în aceeaș poveste un catihet folosește numele lui Ion, altul a lui Petru, altul a lui Pavel și copiii observă aceasta și rămân nedumeriți; cele biblice sunt definitive: Adam rămâne Adam, Iosif rămâne Iosif, Avesalon – Avesalon, ș. a. m. d. c) Cărțile de cetire sunt aproape în întregime alcătuite din povești și istorisiri morale, așa încât religia nu aduce cu ele nicio noutate.

Istorioarele morale pot completa, dar nu înlocui pe cele religioase. Istorioara religioasă are pecetea seriozității; cea morală mai puțin, – uneori poate fi hazlie și destuleori laicisantă.

2. *Revenirea la învățământul hristocentric.* Noi trebue să familiarizăm copiii cu învățământul religios și cu o viață trăită după învățăturile Bibliei și după rânduelile Bisericii, având pe Mântuitorul Iisus Hristos de *piatră unghiulară*. În acest scop programa nouă, redactată de preoți cu îndelungate experiențe catihetice, prevede un învățământ care se orientează după *planul economiei mântuirii*.

Astfel în clasa I, pe lângă lecțiile de introducere în religie și pe lângă predarea și învățarea rugăciunilor și cântărilor stabilite, vom avea istorisiri biblice într'o formă ușoară despre facerea lumii, a ingerilor și a omului, despre neascultare și cădere, despre scoaterea din raiu și făgăduința Mântuitorului, despre Bunavestire, nașterea, copilăria și botezul Domnului, Iisus și copiii, cum învăța și mântuia Iisus pe oameni, intrarea în Ierusalim, Cina, vinderea, răstignirea, învierea și înălțarea.

În clasa II se va repeta acelaș material, puțin amplificat cu câteva lecții noi, despre Cain și Avel, Noe și potopul, Turnul Babilonului, Avram, Iosif, Moise, poruncile și câteva din minunile Mântuitorului.

Clasa III aduce – pe lângă materialul vechiu repetat – din Vechiul Testament lecții despre prooroci și din Noul Testament parabolele, arătări după înviere, Înălțarea, pogorirea Duhului Sfânt și întemeierea Bisericii.

Clasa IV va sistematiza cunoștințele din cl. I-III; va cuprinde lecții de Catehism, asupra cărora revenim într'un articol următor.

Clasa V se va împărtași de cunoștințe liturgice, clasa VI va avea lecții de istorie universală și națională, iar clasa VII câteva lecții de drept canonic și organizare bisericească, pe lângă unele repetări din Catehism și din cunoștințele liturgice.

Punerea în practică a acestei noi programe analitice, cu ajutorul manualelor ce sunt în curs de lucrare și tipărire, va aduce cu sine — suntem încredințați — o înviorare a catehizației și o limpezire a drumurilor pe care avem menirea să înaintăm.

La Adormirea Preacuratei

Cărțile sfinte istorisesc, că adormind Preacurata, apostolii împrăștiați în felurite părți la vestirea Evangheliei au fost adunați de Duhul sfânt la prohodul celei adormite. Pavel a vorbit și predica lui la acest prohod a fost o laudă adusă Preacuratei și lauda a fost impletită cu rugăciune. Trupul adormitei a fost luat în cer în cântece nemaiauzite, de cari era plin văzduhul.

Biserica noastră dreptmăritoare învață, că de atunci, Preacurata mai mult decât toți sfinții și decât toți îngerii este mijlocitoarea celor năpăstuiți către Fiul său și Dumnezeu nostru. Pentru aceasta aproape tot a treia rugăciune sau cântare din slujbele dumnezeiești ale Bisericii noastre sunt către Maica Domnului Iisus Hristos ca mijlocitoare.

Unul din temeurile multe pentru această învățătură a Bisericii noastre este faptul, că vieța pământească a Preacuratei a fost legată de vieța pământească a Fiului său și Mântuitorului nostru Iisus Hristos: umilită, batjocorită, prigonită, plină de suferințe.

S'a născut din părinții Ioachim și Ana, oameni cu frica lui Dumnezeu, dar foarte săraci. Strămoșii începând cu David, au fost neam împărătesc, dar cunoștința că tu ești sărac, iar strămoșii ți-au fost împărați mai multă durere aduce.

A crescut în biserică așa cum a fost odinioară crescut copilul și proorocul Samuil. Orfană și săracă, a ajuns să cunoască de timpuriu greutatea vieții și munca. Avem unele icoane, care o înfățișează rugându-se, altele care ne-o arată lucrând, iar în Nazaret și astăzi se mai arată fântâna, dela care-și aducea apa pe umeri.

După legile de atunci, deși fecioară închinată pe toată vieța bisericii, fecioriei și lui Dumnezeu, e logodită cu bătrânul Iosif, unul din neamurile apropiate, care și el se trăgea din neamul împărătesc al lui David. Precum Mântuitorul, deși Fiul lui Dumnezeu, a luat trup omnesc și se numia Fiul Omului, Preacurata deși fecioară, se numea logodnică. Și una și alta a fost pricină de sminteală unora, de înălțare altora.

Ingerul Gavriil i se arată și i se închină vestindu-i că va avea fiu pe Fiul celui Preainalt, iar Duhul îi descopere că de acum o vor ferici toate neamurile. Fericirea însă îi este întunecată de bănuiala lui Iosif

care a vrut s'o lase, să nu mai răspundă pentru ea în fața legii și a oamenilor. De câte ori a încercat răutatea oamenilor de atunci și până azi să arunce săgeți veninoase și în sufletul Preacuratei și în Fiul ei și în neamurile cari o fericesc.

Merge la Vitleem să se scrie din porunca împăratului. Vitleemul e cetatea lui David și strălucirea de odinioară a pierit. În cetatea strămoșului n'are loc la gazdă.

Când își duce copilul la 40 zile în biserică fiului ei i se proorocește de către dreptul Simion că este pus spre căderea și ridicarea multora, adecă va avea mulți credincioși cari se vor înălța, dar și mulți dușmani cari împotrividu-i-se vor cădea. Ei i se proorocește durerea: prin sufletul tău va trece sabie, ca să descopere gândurile multor inimi.

A urmat fuga din calea mănii lui Irod, care căuta să ia sufletul pruncului. Mamele ar putea să simtă ce înseamnă să vrei să-ți scapi copilul din primejdia morții.

De aci încolo durerea ei nu incetează. Sabia care-i va străpunge sufletul o urmărește.

Hristos Domnul începe lucrarea și pretutindeni e clevetit, e batjocurit, urmărit, prigonit. Și toată cleve-teala și batjocura și prigoana în inima mamei se răsfrânge.

Au urmat patimile, judecarea lui Hristos, drumul crucii, răstignirea. Unora li se pare ciudat că sfinții Evangheliști scriu așa de puțin despre Preacurata în legătură cu mântuitoarele patimi. În adevăr, din cei patru Evangheliști, Matei (27,55) și Marcu (15,40) nu scriu decât atât: Și erau acolo, (adecă lângă crucea lui Iisus) și femei multe de departe privind. Luca (23,49) abia atât: Și stătea toți cunoscuții lui de departe și femeile. Singur Ioan (19,25) care și el a fost de față scrie: Și stătea lângă crucea lui Iisus mama lui... Deci văzând Iisus pe Maica sa și pe ucenicul pe care-l iubia, stând, a zis Maicii Sale: iată fiul tău, iar ucenicului: iată mama ta. Am putea zice, că nimic mai mult, dar gândiți-vă, unde s'ar găsi gura, sau condeiu care să poată grai sau să scrie tâlcuind durerea mamei, al cărei suflet a fost cu atâta sălbăticie străpuns de sabia durerii?

În toate vremile a fost gata mulțimea să linșeze pe marii tâlhari. N'a fost însă mulțime care să nu se fi înfiorat când răufăcătorul a fost spânzurat, sau decapitat prin sentință judecătorească. Odată însă a fost. Atunci când cel nevinovat a fost răstignit. Atunci și după răstignire și-au bătut joc de fiul celeia ce stătea lângă cruce. E greu să spui, dacă au fost mai dureroase piroanele pentru Iisus sau batjocura pentru maica sa.

Hristos a înviat și s'a înălțat la cer. Preacurata mai rămâne să audă și să vadă cu ce ură neimpăcată a fost urât Numele fiului său, cum i-au prigonit apostolii fiindcă predicau despre El.

Am vrut să arătăm prin aceste câteva întâmplări, 1. că viața Preacuratei a fost strâns legată de viața Fiului

ei și Dumnezeului nostru și 2. că ea care a trecut prin toate durerile, le cunoaște pe toate și în noi și ca maică mijlocește către Fiul său, pentru alinarea durerilor noastre.

Prin adormire n'a părăsit lumea, căci ne-a rămas tuturor mamă. Din moarte s'a mutat la viață ca să ducă rugăciunile noastre către Fiul.

Pentru aceasta toți cei oropsiți, toți cei necăjiți, toți aceia prin al căror suflet a trecut sau trece într'un chip sau altul sabia, totdeauna când suntem în strămtoare, să alergăm cu osârdie la ceea ce a cunoscut durerea.

O rugăciune, oricât ar fi de scurtă, un cuvânt de rugăciune, un singur gând e de ajuns să-i îndreptăm ca tulburarea să ți se aline.

Maica iubitorului de oameni, milostivește-te spre noi și pe Fiul tău și stăpânul nostru, cu îndrăzneala ta de maica cuprinzând roagă-l să ne deschidă și nouă milostivirile bunătății sale. Amin.

F. C.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

Mântuitorul și Sf. Apostoli sunt pilde pentru păstorii de suflete

(după Dr. Kramer V. trad. de Szanyi F.)

II.

Păstor de suflete cu zel apostolesc! Ce chemare onorabilă și sublimă! Numai acel preot se poate numi adevărat păstor de suflete care își alege, ca ideal, pe teren pastoral, pe Iisus Hristos și pe Sf. Apostoli; a cărui inimă e plină de iubire față de Dumnezeu și față de oameni; care trăiește și moare pentru această chemare și, în fine, care e gata a ieși, în tot momentul, pe teren pentru cauza lui Iisus Hristos, cu cuvântul și cu fapta, cu rugăciunea și cu jertfa. Numai un astfel de preot se poate socoti păstor de suflete fericit. Cu cât va urma mai mult pe Iisus și pe Sf. Apostoli, cu atât va fi și activitatea lui mai încununată de succes. Au existat preoți împodobiți cu calități strălucite, dar, fiindcă n'au urmat pilda Mântuitorului și a ucenicilor Săi, au trebuit să rămână, totdeauna, mai pre jos decât alții.

Vremurile noi pe cari le trăim cer, în mod imperios, ca și Biserica noastră să aibe păstori de suflete destoinici, preoți străbătuți de zel apostolesc, din creștet până 'n călcăie. O mulțime de plângeri putem să auzim în zilele noastre: e pe sfârșite credința, din ce în ce tot mai mulți se înrolează sub drapelul necredinței, imoralitatea se întinde pretutindeni, păcatele se înmulțesc în chip îngrozitor, etc. Abia mai găsești parohii în care să nu se fi încuibat toate relele; în cele mai multe, însă, au ajuns la culmea înfloririi. În fața acestei situațiuni primejdioase, chiar unii dintre preoți disperează și sunt

în stare să depună armele, spunând că e zadarnică orice sfortare. Alții, însă, spun că întoarcerea spre bine nu este exclusă, fiindcă nu stăm, azi, mai rău, în privința moravurilor, decât păgânii din Roma și din alte părți, pe vremea Sf. Apostoli.

Dacă providența divină ne-ar ajuta să creștem preoți de aceia cari, intocmai ca și Sf. Apostoli, ar ști să steie cu destoinicie la cârma corăbiei lui Hristos, atunci desigur că oricât de mare ar fi numărul dușmanilor noștri i-am birui și am putea să schimbăm, în bine, spiritul timpului în care trăim.

Intr'o comună oarecare, s'au perindat mai mulți preoți în cari însă n'a fost nici-o schinteie de zel pastoral. Isprăveau numai lucrările absolut indispensabile: serviciul divin, spovedeau, cuminecau, iar din când în când și predicau. Totul era făcut numai de mântuială, parcă de silă și nu din tragere de inimă. Serviciul divin era făcut la repezeală și cu totul lipsit de evlavie. Când predicau, cuvântul lor era sec și făr' de nici-o căldură, căci îndrăneau să predice și nepregătiți. La spovedanie, se arătau grăbiți și plictisiți. La toate acestea mai trebuie adăugat și felul lor de viețuire. Aranjamentul din casa lor nu reprezenta altceva decât lux și spoială. La masă întrebunțau diferite beuturi ametoitoare, făceau excursiuni de plăcere și vremea ș'o petreceau cu tot felul de ocupațiuni particulare. Astfel n'a fost lucru de mirat dacă în comuna aceea religiositatea a decăzut, flacăra credinței a început să se stingă, biserica în Dumineci și sărbători era goală, iar la spovedanie nu mai venea nimeni.

S'a întâmplat însă, că preotul bătrân din comuna aceea a murit și în locul lui a venit al preot tiner, care era pătruns de zel apostolesc. Acestuia, la început, i-a sângerat inima de durere, auzind în ce stare tristă se află parohienii săi. Credea că nu va putea niciodată să repare răul moștenit dela înaintașii săi. Tinărul preot, însă n'a disperat ci, plin de sârguință, s'a apucat de lucru. Slujia cu evlavie, la spovedanie se purta cu iubire și blândețe, predica cu timp și fără de timp cuvântul lui Dumnezeu, se ducea la bolnavi și le vorbea la inimă. În scurtă vreme a început să se vadă ceva îndreptare, dar foarte puțină, căci relele intraseră foarte adânc și au avut timp destul ca să prindă rădăcini puternice. Preotul nu și-a pierdut curajul și, încetul cu încetul, a început să i se umplă biserica de popor. Credincioșii rămăneau în biserică până la sfârșitul slujbei și ascultau predica; iar numărul celor ce veneau la spovedanie se mărea, văzând cu ochii.

Dacă în fiecare comună ar fi păstori de aceștia, atunci desigur că, în scurtă vreme, s'ar îndrepta omenirea de pe întreagă supraprafa pământului.

Imprejurările de azi sunt atât de incurcate, încât obișnuita activitate pastorală a preotului este, aproape, insuficientă și astfel preotul, în multe cazuri, e silit să-și aleagă mijloace speciale de pastorație. Păstorul de suflete cu zel apostolesc răsbește și în astfel de împre-

jurări maștere. Dorind, din toată inima, îndreptarea și mântuirea turmei, face tot posibilul pentru realizarea acestei dorințe.

Sunt preoți împotriva cărora nu s'ar putea ridica nici-o obiecțiune. Servesc cu destulă evlavie, predică, spovedesc, merg pe la bolnavi, purtarea lor însă, e prea lumească, iar însuflețirea de a trăi și a muri pentru Iisus Hristos le este, aproape, necunoscută. Se roagă numai la serviciile divine, nu meditează de loc, sunt îngâmfați, nu-și cultivă sufletul, pășesc spre amvon fără pregătire și fără seriozitate, își petrec zilele în lenevire și distracții goale, cu toate că ar fi destule lucruri bune care ar trebui să-i preocupe. Așa de pildă: împiedecarea și combaterea abuzurilor, îndemnarea credincioșilor de a participa la serviciile divine, la predică și la spovedanie, propășirea intelectuală și morală a tineretului, etc. Fiecare preot trebuie să se deprindă cu aceste probleme înălțătoare, căci altfel imoralitatea va avea frâu liber și viața religioasă se va distruge. Și Doamne, cât va fi de groaznic când, la judecata din urmă, dreptul judecător îi va spune câte lucruri ar fi trebuit să facă și el n'a făcut! Și, dimpotrivă, ce fericit va fi acela, care, pășind pe urmele Sf. Apostoli, a luptat lupta cea bună. Incununa-se-va unul ca acela cu cununa cea neveștejită a mării eterne. Acela va avea pace în lumea aceasta, căci și lui îi sună cuvintele Domnului: Pacea mea o dau vouă (Ioan 14. 27).

Chemarea păstorului de suflete e nespuse de frumoasă și onorabilă, deși în fața lumii apare mică și neînsemnată, deși trebuie trăită în câmpul cel plin de spinii jertfei și ai suferinței. Pustie este viața celui preot în a cărui suflet nu strălucește zelul apostolesc, care face numai ceea ce este absolut necesar și indispensabil și a cărui viață este plină de puhoiul murdăriilor pământești.

Bucuriile ce ți le poata da viața sunt foarte neînsemnate în raport cu acelea pe care ți-le oferă zelul apostolesc. Acest zel, deci, trebuie să prindă rădăcini în inimile păstorilor de suflete din zilele noastre și după porunca lui să-și reguleze viața și activitatea.

S. S.

Un profet nou

Ne-ar trebui un profet al bucuriei adevărate. Mi-l închipui bătrân, cu încreștăturile vieții pe obraz, ca unul ce a trecut prin lupte grele, ca unul ce și-a lăsat un pic pretutindenea, fășii din inimă, acățate în spinii drumurilor. Bucuria lui n'ar fi aceea din dimineața vieții, curată și strălucitoare, fiindcă n'a cunoscut încă suflul vijeliilor. Ar fi o seninătate lăuntrică încercată în vasul de topit al vieții, ceva ce ar fi ca aurul frumos al serii după zădușul zilei. Surâsul lui n'ar putea fi înțeles ca acela al îmbuibăților,

ca un mulțam adus întâmplării darnice care le a aruncat în trecere obolul privilegiului. Nu. Surâsul acestui profet ar fi un semn al biruinței Dubului asupra tuturor puterilor asupritoare. Un astfel de om ar fi întăritor, incurajator, binefăcător pentru toți. Ar aprinde în fiecare sârmanul muc de lumânare al bucuriei care fumegă încă. Din destinele cele mai hărăzite, din acelea cari ne apar ca niște cimilituri cu neputință de deslegat, ar face să iasă un înțeles luminos. Ar predica tinereții bucuria bărbătească, bucuria curagioșilor și a inimilor viteze, curățite de temeri umilitoare și de plăceri josnice. Le-ar da avântul său, tăria sa, neînfrânată sa energie și gingășia credinței de copil. Am auzi sub degetele lui sufletul omenesc vibrând din coarde necunoscute, coarde de aur, de cristal, pe care cântă iubirea fără capăt și nădejdea fără margini.

Cătușe

O! cătușele!

Inmoaiele în foc, în focul viu al iubirii. Bate-le cu un ciocan strașnic pe nicovala răbdării. Și lanțurile acestea se vor preface arme. Ceea ce fu piedecă va deveni putere

Ceasuri de moliciune

În bază aceleiași slăbiciuni suntem fără apărare în fața durerii și fără împotrivire înaintea plăcerii. Ieri, tristețea te înneca; astăzi, beția simțurilor te târăște... La suprafață totul e schimbător. Nu mai ești același. Și totuși, n'ai schimbat decât stăpânul. Sub haina cea nouă, bate vechea ta inimă de rob.

Frica

Frica se înșeală și înșeală. A-ți fi frică însemnează a nu avea dreptate. Înțelepciunea noastră, făcută din temeri fără număr am putea-o numi mai de grabă nebunie, fiind întemeiată pe credința că lumea-i lăsată în voia întâmplării și anarhiei. Înțeleptul e acela care, dintre toate șoptele cari îi izbesc urechea, aude din ce în ce mai tare pe aceea care îi zice: nu te teme; fiindcă adevărul trebuie să fie liniștitor. Floarea care crește în pace, pasărea care-și cântă cântecul, steaua care-și urmează drumul, omul care-și ascultă conștiința, sunt în înțelegere cu izvorul ființelor și și găsesc liniștea în ele. Pacea le învăluie și dela ele se împărtășește acelora care le știu înțelege.

Să fugi de ceea ce mărește frica, să cauți ceea ce naște și cultivă încrederea, iată legea pe care trebuie s'o urmeze cel ce-i sătul de tremurat.

Pr. Gh. Perva

Cărți

Dumitru Theodosiu: Pedagogia inimii, București, 1939.¹⁾

D-l Dumitru Theodosiu propune educatorilor, o înnoire a școalei de astăzi, și arată un aspect al pedagogiei contemporane Pedagogia inimii.

¹⁾ Editura Librăriei „Principele Mircea”, Lei 30.

Și 'ntr'adevăr, preocuparea de totdeauna a pedagogilor a fost ca să găsească metoda cea mai bună pentru formarea caracterelor morale, pentru îngrijirea și creșterea generațiilor tinere. Metodele au variat, dar tipul clasic al educatorului a rămas tot Pestalozzi. El a simțit și a învățat că fără căldura inimii nu se poate face nimic; înainte de toate trebuie să fii om, să ai suflet, și să-l iubești pe elev.

Școala a trecut și ea prin mai multe faze; s'au făcut fel de fel de experimentări, s'au născocit metode noi; multă vreme nu s'a ținut seamă de sufletul educatorului, „de dragostea ce trebuie să o aibe pentru copil“.

D-l D. Theodosiu condamnă felul acesta de a fi „slăvită metoda“ și neglijată virtutea educatorului, iubirea cea sfântă, care a creat lumea văzută și nevăzută.

D-Sa ne de exemplu minunate din natură; ne înfățișează viața animalelor în raport cu omul. Găsim exemple și întâmplări demne de știut și de urmat.

Mediul uman justifică pe deplin pedagogia inimii; exemplele vii experimentate de d-l D. Theodosiu ne dau o dovadă vie de eficacitatea „erosului pedagogic“ (pp. 15-25).

Iubirea trebuie să fie pusă în centrul educației și 'n privința aceasta Evanghelia ne luminează calea, ne arată secretul cel mare de care trebuie să se călăuzească educatorul: *iubirea*. Iată ce ne spune d-l D. Theodosiu:

„Privind aceste minuni ale inimii, nu ne putem opri mirarea cum de n'am înțeles, ca creștini pedagogia Evangheliei, care proclamă primatul sentimentului asupra inteligenței!

„Psihologia de azi confirmă aceste observații, când învață că la temelia vieții sufletești sunt instinctele și emoțiile, și că inconștientul este laboratorul în care se prepară atitudinile și deciziile noastre.

„Iar psihologia copilului legitimează încă și mai mult pedagogia inimii, fiindcă copilul e mai mult ființă instinctivă și emotivă și sugestibilă, decât rațională și reflexivă. Cele mai frumoase raționamente și cele mai nobile sfaturi nu fac decât un gest de mărînire, de iubire sau de încredere. Un cuvânt de incurajare, o aprobare din ochi, o expresie de bucurie, o însărcinare, pot face din fricos erou, din leneș școlar vrednic, și din hoț un om cinstit, după cum o ironie, o nedreptate, un gest trivial sau brutal pot altera caracterul copilului sau distruge simpatia lui pentru învățător și școală“ (pp. 25-26). Exemplul citat de autor, cu elevul dela școala de aplicație din cl. II-a ne demonstrează toate acestea (ibid., p. 26). Exemplele din viața oamenilor mari, ca și a educatorilor, ne arată dragostea cea mare ce au avut-o toți aceia, cari au avut parte de o educație aleasă la rezultate nebănuite. Istoria mamelor celebre este o dovadă „de iubire până la jertfa de sine, pentru copiii săi“. „De aceea mama a fost în toate timpurile și la toate popoarele, educatoarea principală a copilului. Intuiția ei a fost călăuză educației familiale, a acelor șapte ani de acasă, care pun temelia deprin-

derilor și dau întâia formă, de multe ori decisivă caracterului“.

Dragostea, această misterioasă putere spune d-l D. Theodosiu „o putem cultiva la noi înșine fiecare, dacă vrem, ea există în noi, fiind un atribut al omului; numai că a rămas la cei mai mulți nedesvoltată, din lipsă de exercițiu, din cauza înstrăinării noastre de copil, a nervozității epocii și indoelii asupra fondului bun al sufletului omenesc, atitudine cu totul opusă atitudinii mamei; de unde urmează că totul se poate repara, dacă avem iubire sinceră pentru copii, încredere în puterile lor sufletești, ce cresc din abisurile milenare ale eredității, și răbdare față de dibuelile lor stângace, prin care spiritul își deschide drum nou spre lumină“ (p. 55).

Puterea dragostei, a făcut pe mai mulți pedagogi din Țările Apusului, să rupă cu trecutul pedagogic și să se apropie sufletește de copil, astfel sunt: Școala lui Bakule, Școala Petersen din Iena, Școala Fairhofe din Statele-Unite, Școala dela Bedolles din Anglia, — toate școale vii ale dragostei (pp 55-80).

„Pedagogia inimii și-a făcut drum și 'n Țara noastră, datorită Marelui nostru Suveran, care iubește tineretul... Metoda ei este *a educa prin viață*... „Credință și Muncă pentru Țară și Rege“ — e drumul reînnoitor al sufletului tineresc dela noi din Țară.

D-l D. Theodosiu incheie admirabila lucrare cu următoarele cuvinte: „Ca și Străjăria care a fost în inima Regelui, tot așa și pedagogia inimii e mai întâi în inima tineretului. Câtă dreptate a avut Ellen Key să spună că nu copilul, ci educatorul are nevoie de educație! Și cât adevăr este în apelul lui Rousseau: „Oamenilor, fiți umani. Aceasta este prima voastră datorie“ (p. 85).

Cartea distinsului pedagog român, a d lui D. Theodosiu, răspândește lumină și are darul să oprindă flacăra dragostei în inima educatorilor. Ea este un apel, pe care n'ar trebui să-l uităm niciodată.

O recomandăm călduros, dascălilor noștri. Cettindu-o vor simți „filosofia iubirii“, atât de necesară timpurilor noastre.

Prof. C. Rudneanu

Sumarele

Sesiunii ordinare din anul 1940 a Adunării Eparhiale ținută în 26-27 Maiu 1940.

ȘEDINȚA a IV-a

(Sfârșit)

82. Privitor la pct. 3 din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală despre inspecția învățământului religios, la propunerea comisiei culturale

Adunarea Eparhială, ia act de cele raportate. Invită Consiliul Eparhial, să execute

hotărârile No. 48, 49 și 50 ale Adunării Eparhiale din 1939, convinsă că greutățile de realizare sunt de natură secundară și ușor de înlăturat.

Roagă Consiliul Eparhial să găsească mijloacele bănești pentru înființarea unui paracelis la Școala Normală ortodoxă din Arad, cu începerea anului școlar viitor.

83. Privitor la pct. 4. din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, despre învățământul religios la cursurile profesionale, comisiunea culturală propune, iar

Adunarea Eparhială ia act de cele raportate, exprimând aceleași dorințe.

84. Asupra pct. II. 1—2 din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, comisiunea culturală propune, iar

Adunarea Eparhială ia la cunoștință cele raportate, mai ales pentru intensificarea propagandei religioase prin filme și invită Consiliul Eparhial a lua măsuri, ca fiecare centru protopopesc să-și procure câte un aparat de proiecțiuni împreună cu filmele necesare, iar până la realizarea acestui desiderat, să intervină la Inspectoratul Școlar Județean, ca preoții în propaganda lor misionară să poată utiliza aparatele, cu cari au fost înzestrate în timpul din urmă o seamă de școale din jud. Arad. Se menționează apoi ca foarte utile îmbinarea misiunilor religioase cu manifestări patriotice, prin care se comemorează eroii locali. Adunarea își exprimă dorința, ca la Dumineca Ortodoxiei, programul să se execute după un plan unitar în întreaga Eparhie, delegându-se câte un conferențiar dela centru, măcar la sediile protopopești.

85. Pct. 3. despre Societățile caritative, cuprins în raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, la propunerea comisiunii culturale

Adunarea Eparhială îl ia la cunoștință Pentru sporirea fondurilor menite a intensifica această operă de milă creștinească, invită Consiliul Eparhial să facă propagandă intensă prin intelectualii ortodocși pentru rescumpărarea cununilor la înmormântări și a felicitărilor de onomastici și sărbători, prin contribuții la fondurile societăților caritative.

86. Privitor la pct. 4, alin. a. și c. din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, la propunerea comisiunii culturale

Adunarea Eparhială crede, că printr'o reorganizare a Frăției Ortodoxe Române, și Asociația Clerului Andrei Șaguna, acestea ar putea desfășura o activitate mai corespunzătoare scopurilor nobile pentru care au luat ființă.

87. Privitor la cele cuprinse în pct. 5,

din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, la propunerea comisiunii culturale,

Adunarea Eparhială ia act cu mulțumire de primii pași făcuți pentru organizarea colportajului bisericesc. Se invită Consiliul Eparhial, pentru sistematizarea și generalizarea lui pe întreaga Eparhie, dând o deosebită atențiune răspândirii icoanelor ortodoxe și a Bibliei în casele credincioșilor.

88. Asupra celor cuprinse în pct. III. pct. a—e, pct. 2, al. a—e și pct. 3, din raportul Nr. 2317/940 al Consiliului Eparhial, secția culturală, comisiunea culturală propune, iar

Adunarea Eparhială le ia la cunoștință. Privitor la biblioteca eparhială, Adunarea Eparhială crede, că printr'o centralizare a tuturor bibliotecilor de care dispun diferitele instituții bisericești din orașul Arad, în clădirea și sub oblăduirea Academiei Teologice, s'au putea mai curând ajunge scopul de difuzarea cărților de doctrină și viața ortodoxă. Se exprimă mulțumiri consilierului referent pentru redactarea raportului, ale cărui numeroase anexe conțin un bogat material documentar privitor la multiplele preocupări ale secției culturale.

89. Ordinea de zi fiind teminată, dl. Dimitrie Boariu, își arată satisfacția, pentru punerea din nou în vigoare a pedagogiei reprezentată în școalele confesionale de odinioară. Cere, să se înființeze Oastea Domnului și Societatea Femeilor ortodoxe, acolo unde încă nu există.

90. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop, mulțumește Comisiunilor, pentru lucrările lor atât de temeinic întocmite, atât de serioase, cu propuneri practice și utile, cu atât mai vărtos, că ele au lucrat într'un interval de timp foarte scurt. În această a 5-a Adunare Eparhială, ce Prea Sfinția Sa prezidează, sunt mulți membrii noi. Duhul înțelegerii, al cinstirii pentru cele sfinte, nu ne-au părăsit nici un moment în cursul desbaterilor. Suntem în nota tradiției bisericești, a conservării de valori spirituale. Este secretul nostru intern, al puterii noastre sufletești, care ne-a ajutat să lucrăm și să terminăm într'un interval de timp atât de scurt toate lucrările fixate la ordinea de zi a adunării eparhiale din acest an. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop arată că regionalismul nostru bisericesc nu reprezintă o intoleranță, ci o tradiție sacră: Am trăit întrecut în Biserică, pentru că n'am avut nici Stat, nici instituții de Stat. În Biserică a fost și este prezentă ființa

noastră etnică. Să păstrăm această tradiție.

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop, arată mulțumirea sa față de trecut, dar tot atunci ochii Prea Pfinției Sale sunt îndreptați spre viitor. Ținta aceasta o vede tot prin prizma tradiției: Un program de ordin duhovnicesc. Ceeace am făcut până acum e deabea o mică desfășurare de aripi; a trebuit să ne ocupăm de gestiuni economice-financiare, de partea materială, deși scopul principal nu este acesta. Trăirea internă religioasă e adevărata fericire. Mai ales noi, membrii Adunării Eparhiale să ne renaștem sufletește, să trăim această viață religioasă. Avem în urmă socotelile aprobate, dar avem în față mai ales, viața spirituală. Prea Sfinția Sa, cere membrilor Adunării Eparhiale, ca să conlucreze la la înstăpânirea vieții spirituale în sânul credincioșilor din Eparhie. Să rugăm pe Dumnezeu ca să ferească țara noastră de sguduiri.

În încheiere, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop, roagă pe Tatăl Cel Ceresc, să binecuvinteze munca Adunării Eparhiale și să ne ajute ca s'o putem continua și pe viitor. Declară închisă sesiunea prezentă a Adunării Eparhiale.

91. Dl. Dr. Cornel Radu, în numele și din încredințarea Adunării Eparhiale exprimă omagiile de recunoștință ale Adunării Eparhiale față de Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru, pentru munca și râvna ce Prea Sfinția Sa depune în conducerea Eparhiei. Avem norocul că în vremurile grele și tulburi de astăzi, Eparhia noastră se găsește în mâini sigure. Urează Prea Sfinției Sale sănătate și ani îndelungați, pentru binele și fericirea Eparhiei.

D. c. m. s.

Președinte,
ss. **† Andrei**
Episcop.

Secretar,
ss. **Dr. Sever T. Covaciu**

Informațiuni

● **Misiunile religioase dela H. Bodrog** s'au ținut la praznicul Schimbării la Față, după programul publicat în „Biserica și Școala”. Au luat parte membri ai „Oastei Domnului” și alți credincioși din vreo 30 comune, în frunte cu pelerinii dela Timișoara, conduși de P. C. S. părintele M. Șora.

La serviciile obișnuite în sf. mănăstire au predi-

cat CC. părinți misionari: N. Ardelean-Pecica, G. Balta-Covăsinț, P. Bogdan-Arad și ieromonahul licențiat în teologie Iulian Micloș.

Seara s'a făcut procesiune în jurul mănăstirii și s'a desfășurat un program de cântări și cuvântări cu Oastea Domnului, apoi s'au rulat scene biblice cu aparatul de proiecțiuni al Ven. Consiliu Eparhial cu explicații și meditații de P. C. S. pâr. C. Turicu, organizatorul misiunilor.

Dimineața s'a făcut „Drumul Crucii” cu cele 14 popasuri, având tema generală: Crucea purtată de preoți pe drumurile Țării.

Sf. Liturghie a fost slujită de un sobor de zecă preoți. Pontificantul, pâr. cons ep. C. Turicu a rostit predica festivă și a împărțit poporului binecuvântarea P. S. S. Părintelui Episcop Andrei.

● **Numiri.** În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial ținută la 8 August 1940 s'au făcut următoarele numiri de preoți: Pr. Roman Codreanu din Semlac la parohia a doua din Arad-Micalaca — cu data de 1 Oct. 1940, în locul P. C. prot. I. Marșeu instalat la Lipova; Pr. Al. Pintișchi din Basarabia la Poiana, detașat la Șilindia cu data de 1 August 1940, și Pr. Al. Arventiev din Basarabia la Șoimoș-Buceava, detașat la Baia cu data de 15 Iulie 1940.

● **Instalări.** Cu data de 1 August 1940 au fost instalați următorii: Pr. P. Bogdan în parohia a patra din Arad și Pr. T. Șuteu în parohia Săn-Nicolaul-mic.

● **După recensământul din 1930**, în județul Satu-mare sunt: Români 178.523 (60,5%), Maghiari 74.191 (25,2%), alte neamuri 42.161 (14,3%). În județul Sălaj: Români 192.821 (56,2%), Maghiari 107.662 (31,4%), alte neamuri 42.864 (12,4%). În județul Bihor: Români 314.109 (61,5%), Maghiari 152.942 (30%), alte neamuri 43.267 (8,4%). În județul Arad: Români 258.239 (61%), Maghiari 82.488 (19,5%) și alte neamuri 82.922 (19,5%).

În prezent, ținând seama de creșterea populației în cei zece ani trecuți, se află pe teritoriul acestor patru județe 1.180.000 (61,7%) Români, 480.000 (21,1%) Maghiari și 250.000 (13,2%) alte neamuri.

Așa dar totdeauna și pretutindeni Românii reprezintă o majoritate covârșitoare, față de care pretențiile revizioniste sunt și vor rămâne neîndreptățite.

● **Românii de peste hotare.** După informațiile ce le putem culege de prin diferite ziare, avem dincolo de fruntariile actuale ale țării peste trei milioane Români, dintre cari în U. R. S. S. peste 2.500.000, în Bulgaria peste 100.000 (unii spun 120.000), în Jugoslavia 280.000, în Grecia 200.000, în Ungaria între 50–80.000, în Albania 40.000 și în Rutenia subcarpatică 15.000.

Față de astfel de cifre politica schimbării din populație și de aducere în țară — între actualele granițe — a Românilor de sub diferite stăpâniri străine, unde sunt amenințați cu desnaționalizarea, constituie cea mai bună politică revizionistă.

● **Ori, ... Ori, ...** Dl ing. I. Gigurtu primul ministru, în cuvântarea rostită la Radio în seara zilei de 8 August 1940 despre situația politiceii noastre externe, a pus franc teza raporturilor dintre România și Ungaria, în următoarea alternativă înțeleaptă:

Ori Ungaria și România ajung să înțeleagă acest adevăr că națiunile noastre, izolate, trebuie să meargă împreună pe temeiul unei fatalități istorice, renunțând la pretenții teritoriale, pentru a realiza o înțelegere definitivă de pe acum, și care să înlătura perturbări dureroase în sufletul a milioane de oameni, ori ele nu cad de a ord și atunci este nevoie pentru a înlătura mărul discordiei să separăm pe ro mâni de unguri, adică să facem un schimb de populație, care implică fatal mici cesuni teritoriale din partea noastră pentru a prelua populația maghară obligată să se retragă din toate acele infiltrațiuni făcute în interiorul Ardealului.

● **Francmasoneria** în Franța este pe cale de a se lichida. Guvernul Petain a luat măsuri pentru a se pregăti decretul-lege care să prevadă desființarea ei.

Cu lichidarea francmasoneriei franceze se desființează — formal — ultima și cea mai puternică organizație ocultă din Europa.

● **Pe teritoriul Poloniei**, ocupat de U. R. S. S. se aflau înainte de ocupație 383 biserici ortodoxe. Acum se mai află 51.

Despre situația din Basarabia și Bucovina încă nu avem informații.

● **Anii de pace.** Făcându-se cercetări și socoteli asupra anilor de războiu și pace dela 1469 înainte de era creștină până astăzi, s'a constatat că au fost total 290 ani de pace și 3118 ani de războiu.

Se vede că multă cruzime și mari nedreptăți au fost — și mai sunt în lume — de nu pot sta oamenii pe pace!..

Comunicate

Nr. 2972/1940.

C. Preoți catiheți sunt invitați ca pentru noul an școlar 1940/41 să facă comanda de manuale pentru studiul religiunii în școala primară, numai din cele aprobate de autoritatea noastră eparhială, care sunt în lucrare și sub tipar, iar în luna Septemvrie se vor găsi spre desfacere la Diecezana.

Manualele acestea sunt lucrate după planul analitic unitar, ce se introduce în învățământul religios din școala primară pe întreg cuprinsul Eparhiei noastre începând cu noul an școlar.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 8 August 1940.

ss. Andrei
Episcop

Prot. Caius Turicu
consilier ref. eparhial

Nr. 2977/1940.

În conformitate cu hotărîrea Nr. 87 a Adunării Eparhiale din 1940, se va constitui în fiecare parohie

Comitetul de colportaj compus din următorii:

1. Conducătorul oficiului parohial în calitate de președinte,
2. Delegatul corpului didactic local,
3. Primul epitrop în calitate de casier și
4. Primul cântăreț.

Atribuțiile acestui organ parohial sunt: A primi cărțile recomandate de Consiliul Eparhial spre desfacere; a face comandă de cărți, icoane, cruciulițe și alte obiecte religioase; a desocoti sumele incasate și a angaja persoane de încredere și pricepute la desfacerea obiectelor menite colportării.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 8 August 1940.

ss. Andrei
Episcop.

ss. Prot. Caius Turicu
consilier ref. eparhial.

3274/1940,

Epitropiile sunt invitate să trimită contribuiri diecezane (sumele aprobate în buget), neașteptând alte urgități. Vestim că Epitropiile parohiale din comunele: Pernești, Lupești, Feniș, Valea mare, Almaș, Târnova, Șimand, Micălaca-nouă, Sâmbăteni și Glogovaț, au achitat deja toate contribuiri diecezane pe anul în curs, dând dovadă de ordine și bună rânduială la Cassa lor.

Contabilitatea diezanană.

Ordine Circulare

Nr. 3537/1940.

În legătură cu comunicatul nostru Nr. 2584/1940 din „Biserica și Școala“ Nr. 24 din 9 Iunie 1940 — deoarece Societatea „Principele Mircea“ nu are organizații pe comune și astfel nu s'a purtat cheta în ziua de 23 Iunie a. c. — dispunem:

Se va purta un tas în toate bisericile, în Duminica de 18 August a. c., pentru protecția copiilor din România. Sumele incurse se vor trimite în termen de 8 zile pe Adresa: Aurelia Dr. Cucu, Arad calea Șaguna Nr. 75 prezidenta Societății „Principele Mircea“.

Consiliul eparhial

Nr. 3553/1940.

Ziua de 15 August, Adormirea Născătoarei de Dumnezeu și „Ziua Marinei“, Sfânta Fecioară Maria fiind aleasă ca ocrotitoare a marinarilor români. Dispunem ca în această zi, la Sf. Liturghie, să se facă pomenirea eroilor marinari români, căzuți la datorie. Tabloul lor se află la fiecare biserică. Se va rosti și o scurtă cuvântare. Disc pentru „Liga Navală“ nu se va purta.

Consiliul eparhial